

28

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1925

Štev. 7

VSEBINA

Priprava medu za trgovino	97	Izkušnje in nasveti	108
Razvoj čebel	99	Roj	109
Mokrota v panjih pozimi	100	Društvene vesti	109
Za večjo porabo medu na deželi	102	Drobiž	109
Kako sem prišel do gnilobe in drugo	104	Književnost	112
Dve matici v enem panju	105	Listnica uprave	112
Opazovalne postaje	106		

Kako prideláš obilo medu, te nauči Žnidaršičeva knjiga **„Naš panj“**. Razpošilja M. Humek, Ljubljana. — Cena s poštino vred Din 42.—, za inozemstvo franko Din 44.—

Satniki za A. Ž. panje. Vsled pogostih naročil si je **deščice** za satnike za blagovni oddelek nabavil A. Ž. panje, ki se dobijo po 1.75 Din za satnik. Deščice so natančno prirezane. Naročnik si jih zbije sam v satnike, ker ne kaže razpošiljati sestavljenih satnikov po pošti. — **Blagovni oddelek Čebelarskega društva.**

Blagovni oddelek Čebelarskega društva v Ljubljani oddaja fino izdelane satnice iz prečiščenega voska po Din 60.— kilogram. Kdor pa prinese vosek v zameno za satnice, doplača samo Din 9.— pri kilogramu; od voska se odbije kalo po kakovosti voska. Matična rešetka lažje vrste velja kvadratni meter Din 94.—. Blagovni oddelek Čebelarskega društva v Ljubljani.

Prodajam zaradi **nov čebelnjak** z 9 obljudenimi kranjčiči in 8 obljudenimi A. Ž. preselitve panji, vsi prevešeni v A. Ž. panj, kom. Din 600. Janko Metere, Zabreznica 6, p. Žirovnica, Gorenjsko.

Blagovni oddelek Čebelarskega društva **točilo** najnovejšega sistema sedaj tudi prevle — v Ljubljani, opozarja, da se dobi — čeno zunaj in znotraj z email-barvo. S tem je bela pločevina, ki je podvržena rjavenju, varna tudi pred to nezgodo, kar je važno posebno za one čebelarje, ki nimajo dobro zaprte in popolnoma suhe shrambe za shranjevanje točila. **Čistilnik za med** z dvojnim sitom za manjše obrate iz prav — Priporočamo tudi močne bele pločevine; velja Din 130.—. Kupljen z točilom vred samo Din 100.—. Tak čistilnik za večje obrate je opisan v 6. številki letošnjega Čebelarja, stran 85 do 87.

Nova gospodarsko zelo važna knjiga:

Uvod v perotninarstvo.

Kako vzgajamo, gojimo in negujemo domače ptice. — Sestavil A. Slivnik, bivši srbski državni veterinar okruža Niškog, bivši kurator mestne klavnice ljubljanske. — Cena broširani knjigi Din 44.—, lično vezani Din 56.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
 UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE 14.

Letnik XXVIII.

— Ljubljana, 1. julija 1925. —

Številka 7.

Priprava medu za trgovino.

A. Bukovec — Ljubljana.

Posoda za med. (Dalje.)

Medarji so imeli za spravljanje in prodajo medu enotno posodo: sodčke in keblice v določeni velikosti. Ko so panje pordrli in napravili iz mešanice medu, zažveplanih čebel in masne zalege »med«, so ga nalili v posode, kjer se je naglo strdil. Ni čudno, saj je bil dobro zabeljen! Keblice in sode so potem lahko tovorili in razpošiljali po svetu. Posoda jim pri trgovini ni napravljala nikakih težav, ker je bila enotna, že izdelana za natančno določeno težo blaga.

Sedaj pa pogledjmo, kako je z nami čebelarji! Že nekajkrat se je nudila prilika za izvoz medu, nismo je pa mogli izrabiti — zaradi posode. Eden je ponudil blago v mlečnih vrčih, drugi v škafih, sodih, dežah, tretji v kantih, železnih loncih. Sleherna posoda je imela drugo težo. Skoraj vsak ponudnik je zahteval posodo nazaj. Ljubi čebelarski prijatelj! Kako si misliš vrnitev posode, recimo iz Francije, Nemčije? Kaj misliš, kakšne obraze bi delal kupec, če bi prejel od nas med v takih posodah, ki jih sedaj uporabljamo?

Če hočemo trgovino z medom urediti in ustanoviti take razmere, da bo mogoče med naglo zbrati in brez posebnih težav

odpraviti v svet, je prvi pogoj, da uvedemo enotno posodo, recimo po 25 do 30 kg. Prevelika ne sme biti, ker bi bila pretežka, premajhna pa tudi ne, ker bi preveč podražila med. Med bi prodajali s posodo vred, torej surovo težo za čisto. Vrednost posode bi morali v ceni že vračunati.

Da mora biti posoda priročna, dovolj močna, urejena tako, da je mogoče pokrov zanesljivo (s plombo) zavarovati proti odpiranju med transportom in da naj bo lična tudi na oko, ni treba posebe poudarjati.

Posodo bo menda založil naš blagovni oddelek in jo oddajal našim članom. Predlogi so bili v društveni odborovi seji že podani in sprejeti. Treba bi bilo založiti še manjšo praktično posodo za razpošiljanje medu po pošti (do 4-5 kg vsebine). Na posodi bi lahko bilo nalepljeno navodilo za ravnanje s strjenim medom in reklama za večji konsum medu.

Kontrola medu.

Skoraj vsakdo izmed nas je imel že neštetokrat priliko, da se je prepričal, kako so ljudje nezaupljivi do medu. Mnogokrat slišimo vprašanje: ali je med »ta prav«, ali je za bolnika, čist itd. Ta nezaupljivost izvira še iz tistih časov, ko so medarji prodajali ljudem med, ki je imel v sebi mnogo nesnage in primesi (ajdove

mokel) Pri drugih narodih je nezaupanje v pristnost medu še večja, ker mnogi razpečavajo veliko ponarejenega medu. Zanimivo je, da sem l. 1916. ugotovil v Švici, kjer sem bil štiri tedne, da nisem dobil niti v enem hotelu za zajtrk pristnega medu. In vendar so švicarski čebelarji vzorno organizirani, vodijo z občudovanja vredno vztrajnostjo boj proti ponarejenemu medu in proti sleparskim prodajalcem.

Potrebno je, da ima kupec trdno zavest, da je med, če ga kupi od organiziranega čebelarja v društveni posodi, pristen, čist in take sorte, kakor je označeno. Izkušnje nas pa uče, da so tudi med organiziranimi čebelarji osebe, ki niso v vsakem oziru zanesljive bodisi glede precene kakovosti medu, glede snage in glede poštenosti blaga. Svoječasne delitve sladkorja za čebele so nam pokazale, da se na posamezne člane ne moremo povsem zanesti in da je zaradi nesolidnosti nekaterih čebelarjev marsikje trpel čebelarški ugled.

Potrebno je torej, da s pomočjo podružnic organiziramo kontrolo medu, ki ga prodajajo čebelarji pod društveno etiketo v društveni posodi. Taka kontrola bi imela posebno ugodne posledice. Posode, ki bi jih kontroliral podružnični poverjenik, bi morale biti opremljene s plombami in z označbo kvalitete medu (čistoča, sorta). Kupec bi že iz pismene ponudbe lahko posnel, da je blago kontrolirano in mu ne bi bilo treba drugega; nego da naroči množino. Zanesel bi se na izvedeno kontrolo. Občinstvo bi zaupalo takemu medu mnogo bolj. Važnost kontrole medu bi se pokazala tudi pri prodaji pitanca, ker bi podružnica jamčila, da je med od zdravih čebel. To bi bilo olajševalno pri iskanju zanesljivega pitanca.

Sicer je pa to vprašanje tako obširno, da ga pri najboljši volji ne morem obdelati kar mimogrede, ker se za sedaj ne morem

spuščati v podrobnosti. Mislim pa, da se moramo za vse to zanimati, ker je nam v korist, zlasti če hočemo dvigniti porabo medu.

Stroške za kontrolo bi moral trpeti čebelar sam. Ne bodo pa toliko, da bi ceno medu znatno zvišali, ker bo kontrolo izvedel podružnični zaupnik. Kontrolirani med bo pa imel zato tem večjo ceno.

Reklama.

Zanjo nismo storili doslej prav nič, pa prav nič. To poglavje smo zelo zanemarjali, dasi je vredno največje pozornosti. Zdaj pa zdaj zaide v predale posameznih dnevnikov kaka skromna notica, ki naj bi pripravila občinstvo do tega, da bi začelo uživati med in da bi ga uživalo od zore do mraka, od mraka do zore zato, da bi čebelarji pridelek lažje spečali... Sistematične, dosledne in stalne reklame pa ni od nobene strani.

Drugi narodi so za propagando za povečanje konsuma medu prav mnogo žrtvovali. Desetletja so delali agitacijo z letaki, brošuricami, noticami v časopisju, reklamnimi ploščami. Posledice so nastale: na Angleškem, v Franciji, Švici, Nemčiji je dandanes med vsakdanje živilo na mizi najpreprostejšega človeka. Glavno pa je, da se je z žilavo agitacijo doseglo, da so ljudje prepričani o veliki redilni vrednosti medu. Ne smatrajo ga za slaščico, zaboljšek k vsakdanji hrani, nego za prepotrebno, posebno zlahtno hrano, ki presega po hranilni vrednosti vsako drugo živilo ne glede na nizko ceno.

Je že lepo, če v »Čebelarju« na dolgo in široko razpravljamo o hranilni vrednosti medu, toda s tem še ne dosežemo večjega konsuma. Da dosežemo to, bi morali izrabljati predale dnevnega časopisja, ki jih bero naši kupci in tisti ljudje, ki jih želimo pritegniti v krog kupcev. Ena dobra notica v kakem dnevniku zaleže več nego 50 člankov v »Čebelarju«.

Reklamne notice bi morale biti prav posebno previdno, skrbno in učinkovito

pisane tako, da bi ne bil namen preveč prozoren. Osrednje društvo bi se moralo pogoditi s sposobnim čebelarjem, ki bi imel samo to skrb, da bi neprestano opozarjal ljudi na med, torej bi prevzel skrb za reklamo. Za svoje delo bi moral biti dobro plačan, potem bi ga tudi marljivo vršil. Njegova naloga bi bila tudi, da skrbi za reklamne letake, table, etikete, skratka za vse, kar je v zvezi z reklamo.

Živo sem prepričan, da bi se uspehi naglo pokazali, zlasti če bi se bolj zanimali za konsum naših letovišč, ki bi lahko porabila vsako leto mnogo, mnogo več medu nego ga dandanes.

Če bi bili kavarnarji in hotelirji čebelarjem bolj naklonjeni in če bi čebelarji s svoje strani delali večjo reklamo za med in če bi se tudi naše podružnice bolj zanimale za razpečevanje medu, bi ob dobrih letinah ne bili v zadregi zaradi prodaje medu.

Uspeh v trgovini je dandanes skoraj docela odvisen od reklame. Tudi čebelarji bomo morali posnemati trgovce. Če ne bomo opozarjali občinstva na med, kako naj zve, da ga imamo? Računajmo s tem, da bo pridelek medu nekaj desetletij spričo umnejšega čebelarstva še naraščal. Kam bomo ob dobrih letinah z medom, če že sedaj ne najdemo kupcev? Zganimo se in delajmo za bodočnost, saj bo sad našega truda naš!

Kaj je mogoče z reklamo doseči, je najboljši dokaz znana Zalaznikova kavarna v Ljubljani. Lastnik je moj sorodnik in — seveda — moj glavni kupec medu. Spričo pomanjkanja sladkorja med vojno in spričo neprestanega opozarjanja gostov, da lahko dobe čaj z medom namesto s sladkorjem, so se gosti tako privadili medu, da sedaj redkokdo pije čaj s sladkorjem, zlasti pozimi. Resnica pa je tudi, da v Zalaznikovi kavarni dajo v vsako skodelico pošteno kepo medu, da je pijača potem res sladka. Tudi to je pripomoglo, da gosti sedaj tako radi seğajo po čaju z medom.

Razvoj čebel.

Pater Angelus — Ljubljana.

Naravni razvoj panjev se navadno pričinja v naših krajih v začetku februarja, pa tudi zadnje dni januarja meseca. Sredi zimskega gnezda prične matica zalegati jajčeca, in sicer v začetku prav malo, pozneje pa vedno več. To zaleganje nekoliko zastane, ako nastopi trajno slabo in mrzlo vreme, vendar preneha le za malo časa. Ako so imele čebele v tem času priliko izletavati in so se dobro otrebile, se razvoj naglo vrši. Odvisen je od medene zaloge, ki je v panju, še bolj pa od medu in obnožine, ki jo nudi čebelam narava. Ta čas se najbolj pokaže, kje so dobra pasišča, kje pa slaba. Tam kjer rastejo razni grmiči, vrbe, jelše, leske, razne rastline po gozdnih grivah in obronkih, tam imajo čebele obilo bere in se naglo razvijajo ter množe tako, da se v aprilu pokažejo že zadi v panju. Kjer pa narava ta čas ne nudi čebelam dovolj hrane, tam zaostajajo. Pomladi namreč mnogo starih čebel pomre, mnogo se jih pogubi in otrpne, ko silijo po vodo, pa jih zaloti veter ali mraz. Mnogokrat jih pomre več, nego se jih sproti izleže.

Kar se tiče špekulativnega pitanja omenjam, da se pokaže uspeh šele pozneje, ako ga sploh kaj dosežemo. Špekulativno čebel ne smemo pitati pred sredi aprila. Ta čas pa že cveto češnja, razno drugo sadno drevje in razno grmičevje, ki nudi čebelam dosti hrane, tako da špekulativnega pitanja ni treba precenjevati. Naravni razvoj panjev pospešuje najbolj priroda sama, ako je vreme ugodno. To pospeševanje razvoja je najboljše in najizdatnejše. Ker so pa noči v prvih pomladanskih mesecih navadno še prav hladne, izločuje cvetje malo nektarja. Čebele dobivajo sicer zadosti obnožine, medu pa malo. Ako panji takrat nimajo zadosti medu, čutijo čebele to prav dobro, zato matica ne zalega več tako marljivo. To je v škodo razvoju čebelne družine. Kdor

hoče imeti o pravem času močne panje, ta jih naj oskrbi z zadostno množino medu. Medu, pravim, ne pa sladkorja, ker mladice in zalega potrebujejo medu, ki je naravna hrana čebelam. Najbolje je, ako jim damo medu v satih, ako pa teh nimamo, smemo dajati razredčen med. Na en kilogram medu naj dajemo pol litra vode in pokladamo v velikih porcijah. Tudi ko bi čebele imele v panju še precej medu, je dobro, ako jim damo enkrat večjo porcijo razredčenega medu, ker jih to posebno vzpodbudi.

Ker potrebujejo čebele za pitanje zalege mnogo obnožine, naj jim čebelar tudi te preskrbi. Kako pa? Tako, da zasadi dosti takih rastlin, ki dajejo mnogo obnožine: razna grmičevja in drevesa, n. pr. jelše, posebno pa raznovrstnih vrb. Prav primerna je vrba iva (*salix caprea*), ki ji pravijo tudi mačkovec. Ta ima prav velike mačice. Moški cveti dajejo obilo obnožine, ženski cveti pa mnogo medu. Ta rastlina ljubi vlažen svet in bujno raste ob jarkih in močvirnih krajih. Pomnožujemo jo s sadikami. Tik debela jeseni ali pozimi odrežemo nekaj pedi dolge sadike. Ako je zemlja zmrzla, jih moramo hraniti čez zimo v kleti v mokrem pesku. Najbolje je, ako jih ne vsadimo takoj na določen prostor, temuč da jih potaknemo na posebno gredico tako, da nekaj oces gleda iz zemlje. Drugo leto pa, ko so se okoreninile, jih presadimo na plano.

Vsak moder čebelar mora skrbeti, da se njegove čebele vedno dobro počutijo, da nikdar ne stradajo. Sestradan panj tudi ob dobri paši ne opravi dosti.

Mokrota v panjih pozimi.

Cvenkel — Ljubno.

Ko sem odložil 1. številko letošnjega »Čebelarja«, mi je še v postelji šumel v ušesih skrivnostni ... Pssst! našega novega urednika. — Le čakaj, sem si mislil, ti kosmata kapa! Mačka prinese miš, vsak čas pa

svoje. Kadar bom le količkaj utegnil, bom pa zopet posvetil v ta temni skrivni kot, čeprav drži gosp. urednik prst na ustih. Sicer pa dobro vem, da gosp. urednik razume izborna čebelarstva dovtipe, in zato mi gotovo ne bo zameril za teh par besed. — Torej!

Na moj istoimenski kratki članek v lanskem »Čebelarju« je pisalo že precej čebelarjev o tej vsaj po mojem mnenju za čebelarstvo zelo važni zadevi. Prav je tako! Saj sem prosil vse izkušene in izšolane čebelarstva moči, naj pišejo o tem predmetu. Ne iz mržnje do A. Ž. panja, kakor mi je to očital nekdo, ampak iz gole ljubezni do čebelic in ker mi je A. Ž. panj tako pri srcu, sem to zapisal. Bil sem zato tudi pozoren na potek tega razmotrivanja. Gotovo je naš »Čebelar« baš zaradi tega tako priljubljen, ker se tako krčevito sprimejo tudi stari izkušeni čebelarji med seboj, mi mlajši pač le bolj z galerije gledamo. Prav ti dvoboji in ta razmotrivanja nam prinašajo tako zanimivo čtivo in, kar je glavno, vedno tudi praktične uspehe, korak naprej v našem čebelarstvu. Odkriti pravim, da ne odložim, če pridem zvečer pozno in truden domov, novodošlega »Čebelarja« prej, dokler ne preberem prav vsega. Kako bi tudi ne, saj je vedno tako zanimiv in koristen obenem!

Brez dvoma sta mokrota in vlaga veliko zlo za čebele v panjih s premičnim delom. Vlage v slamnatih koših ni nobene, tudi v naših kranjčih je brez pomena in ne napravlja posebne škode. To nam daje prav mnogo misliti. Vlaga namreč izhlapeva pri slamnatih koših skozi slamo in se ureja najbolj naravno z notranjo toploto v panju.

Deloma se godi to tudi pri kranjčih s tankimi, 2 cm debelimi deskami iz mehkega smrekovega ali lipovega lesa.

Nasprotno pa je vir in pravi vzrok mokrote stik z vlago napojenega toplega zraka na tej ali oni ploskvi z mrzlim zunanjim zrakom posredno ali neposredno. Vedno rosi ona notranja ploskev, ki ima topel, z vlago napojen zrak, ker se seseda

vлага na mrzle stene panja! To je brez dvoma, ker poleti, ko je tudi zunaj topel zrak, panji prav nič ne rose, tudi ne, ko so zasedeni, pripravljeni na rojenje ter je v panju velika toplota, mnogo, mnogo večja nego pozimi, ko čebele mirno v gnezdu žde, nimajo zalege in tudi ne do- našajo vode.

Potrebno je, da najprvo in dobro pri- bimo, kaj tvori in kako se tvori ta ne- srečna mokrota v panjih! Slišal sem nam- reč od mnogih čebelarjev tako raznovrstne in nasprotujoče si trditve.

Največ si vzrokov vlage sploh ne mo- rejo razložiti. Ponavljam torej: ne toplota, ampak stik toplega z vlagjo napojenega zraka v panju s hladnim je vzrok vlage. Ako to dejstvo vpoštevamo, bomo lahko govorili. Pri kranjičih izdelajo čebele vse reže in raze skrbno same, ker morejo povsod blizu. Panji so skupaj zloženi, skrbno zadl izdelani, zato odhaja vlažni in topli zrak edino le pri žrelu. Tam se tvori pri močnih panjih tudi več ali manj vlage, ki pa na znotraj, torej na satje in čebele, ne vpliva škodljivo. Ne tako pri panjih s premičnim satjem. Skozi mrežo in slam- nice uhaja topli, vlažni zrak do zadnjih vrat, ki razen znotraj s slamnico zunaj po navadi niso nikjer izdelana. Na mrzlih vratcih se sesede vlaga v kaplje — panj rosi. Vlaga se razširi na slamnico, na satje. Za vlagjo je takoj plesnoba, za ples- nobo nesrečna griza. Tem hujše je zlo, če prihaja še kolikor toliko prepaha pri vrat- cih v panj. To je tem lažje, ker se mokra vratca spričo vlage še bolj krive — ne- produšno se pa itak nikoli ne zapirajo. Ako je pa še prepah v panju, potem ne more biti o dobrem prezimovanju čebel govora. »Izkušnje o prezimovanju čebel« v zadnji številki »Čebelarja« izpod peresa izkušenega in zaslužnega gosp. Jurančiča govore dovolj jasno. In če g. Jurančič pri- poroča namesto mreže v okencih pozimi šipo baš zaradi prepaha na podlagi dolgo- letnih izkušenj, bo gotovo to popolnoma prav, ker drugače se prepahu popolnoma

zelo težko izognemo. Moji panji, ki sem jih lansko leto prezimil in dobro, nepro- dušno izdelal s časopisnim papirjem, so gotovo baš zaradi tega dobro prezimili, tisti, katere sem pa znotraj izdelal z otavo, pa ne. Prepah je hudo zlo, vir bolezni. Jaz bom vsaj drugo jesen mreže takoj nado- mestil s šipami. Na ta način se tudi najbolj približamo našim kranjičem, v katerih so stoletja prezimovale naše čebele v dobrih in slabih zimah. Res je, da pozno krmljenje, vznemirjanje čebel v zimski dobi povzroča več vlažnega zraka v panjih, toda mokrota to še ni, ker se tvori le na mrzlih stenah slabo in neenakomerno odetih panjev ali ako je v njih količkaj prepaha. Pa še na nekaj ne smemo pozabiti. Čebelar je svoje- časno priporočal dvakratno mazanje zuna- njih sten A. Ž. panjev z karbolinejem. — Tudi jaz sem bil takoj pripravljen in pre- pleskal sem z vso skrbnostjo dva panja, katera sem imel že dve leti v čebelnjaku prazna, dvakrat z karbolinejem. — Toda tega ne bom storil več, poučila me je moja izkušnja. Karbolinej namreč gotovo dobro varuje les mokrote, gnilobe, črvov, toda ovira tudi popolnoma vsako propuščanje vlage in zraka skozi male, naravne luknjice v lesu samem. Karbolinej les gosti, krči, in raze tudi pri popolnoma suhem lesu se raz- širijo. V panju nastane prepah, stene pa po- stanejo neprodušne. Po moji izkušnji je naj- boljše, da rabimo za panje popolnoma na- raven, ne z karbolinejem pa tudi ne z fir- nežem barvan, v majniku sekan les, takrat ima namreč še najmanj smole v sebi. Panji iz takega lesa so najboljši, ker so po- polnoma naravno luknjičavi, na produšnih stenah se ne nabira vlaga in se pozimi tudi dobro med seboj grejejo. Prav zaradi tega les, pozimi sekan, ali celo trdi bukov, hra- stov, za panje nikakor ne ugaja, ker je pre- smolnat, pregost, neprodušen. To izkušam vedno sam. — In baš v tem pogledu imamo tudi toliko različnih mnenj o vzrokih vlage v panjih, ker so vzroki tudi res mnogovrstni in jih je večkrat težko dognati. — Gotovo pa je, da je mokrota, vlaga v panjih pozimi

ena največjih škodljivcev naprednega čebelarstva, kar nam dovolj pričajo izgube in poročila zadnjih let. Izognemo se tej nevarnosti, ako rabimo za panje primeren les, ako jih pravočasno in enakomerno odenemo, preprečimo vsak najmanjši prepah ter vzdržujemo v njih topel, z mravljinčno kislino napojen zrak, ki razkužuje najbolj sam notranjost panja in čebelam po njih naravnih in trdnih zakonih brez dvoma tudi najbolj ugaja. Za svojo osebo se ne strinjam z onimi čebelarji, ki puščajo vse žrelo pozimi odprto, da toplota in z njo vred dragocena mravljična kislina sproti uhajata. Vsak čebelar pa naj o svojih izkušnjah še poroča in pripomore, da to veliko oviro dobrega prezimovanja, ki je nad vse važno, čimpreje in kar najbolje odpravimo.

Za večjo porabo medu na deželi.

Čebelar z dežele.

Čebelarji! Ako hočemo, da se naše razmere, kar se tiče prodaje in uporabe medu, v Sloveniji izboljšajo, bomo morali ubrati druga pota. Vzemimo vso to zadevo sami v roke in ne dopustimo, da bi odločevali usodo našemu dragocenemu pridelku trgovci!

Poprimimo se vsi čebelarji na deželi te parole: nobeden ne sme prodati medu trgovcu v mesto! Med prodajajmo sami tudi na drobno ali pa ga prodajajmo domačim malim trgovcem z živili, da ga ti v svojem okraju razpečavajo in širijo med ljudi. Za mesta pa naj zopet skrbe čebelarji, ki so v bližini mest. Saj je navadno v okolici mest veliko čebelarjev, ki bi lahko zadoščali s svojim pridelkom meščanom.

Do sedaj je pa bilo prav narobe. Čebelarji z dežele so navlekli medu v mesto že v poletni dobi, samo da so se ga znebili, čeprav pod ceno, čebelarji okoli mest pa niso mogli svojega medu nikamor spravi-

viti. Ljudje na deželi pa ga po nekaterih krajih komaj po imenu poznajo.

Vsak čebelar naj si vcepi v glavo, da si bo za vsako ceno pridobil za svoj pridelek lastnih kupcev v svojem okraju, če bi prav morebiti prvo leto trpel kako gmotno škodo. Kajti prva naša naloga naj bi bila ta, da ljudi privadimo na večjo porabo medu, da ga bodo tudi naše kmetske gospodinje uporabljale več v gospodinjstvu nego do sedaj. Ako to dosežemo, smo utrli ledino tega neobdelanega čebelarskega polja.

Podati hočem tukaj nekaj praktičnih nasvetov, kako bi to najlaže dosegli.

Dve poti sta za izvršitev tega načrta. Prva pot bi bila za tiste čebelarje, ki res ne morejo ali pa niso zmožni, da bi svoj med sami na drobno razpečavali. Naj si pridobe bližnje trgovce, ki prodajajo druga živila, da bi ga od njih kupovali za prodajo na drobno.

Čebelarji naj bi bili do trgovcev kolikor mogoče postrežljivi. Ako bi trgovec ne imel primerne posode, naj bi mu čebelar dal med s posodo vred s pogodbo, da jo vrne, ko bo prazna. Čebelar naj ne bo preoderuški, naj se s trgovcem pogodi po primerni ceni, da tudi trgovec nekaj zasluži in dobi veselje do razprodaje medu. Čebelar naj skrbi, da dobi njegov med veljavo pri ljudeh, da bodo radi segali po njem. Zato naj tudi pazi, da ne bo trgovec ljudem medu predrago prodajal.

Trgovec naj tudi kolikor mogoče ljudem med hvali in priporoča in pove, da je tega in tega čebelarja, iz tega in tega čebelnjaka, torej pristen domač pridelek i. t. d. Kupci veliko raje kupujejo tak med, ki vedo o njem, da je snažen.

Čebelar naj bi pa tudi skrbel, da bo imel vedno nekaj medu v zalogi, da lahko postreza gospodinjam z njim tudi ob drugih prilikah, ne samo za praznike. Zato naj čebelar ne sili trgovca, da kupi večjo množino medu naenkrat, ampak le po malem in pa večkrat. Tako bi se polagoma privadili domači ljudje na večjo porabo medu.

Ako je v kakem kraju toliko čebelarjev, da v domačem okraju ne morejo spečati vsega medu, naj si osvoje tudi druge okraje, kjer ni čebelarjev, in izkušajo med spraviti med ondotne domače trgovce. Ako bi ne mogli spečati ob kaki dobri čebelarški letini vsega medu, naj ga hranijo za drugo leto. Saj ni vsako leto enak pridelek. Kdor je predlansko leto prodal ves med, je lansko leto gledal skozi prste. Koliko čebel trpi letos pomanjkanje zaradi lahkomišelnosti nekaterih čebelarjev, ker so predlansko leto prodali ves med po neprimerni ceni! Sploh naj si pomagamo, kakor vemo in znamo, samo medu ne več dajati špekulantom v roke! Treba se je pač žrtvovati in porabiti vso agilnost, da dosežemo svoj namen, namreč večjo porabo medu v domači deželi.

Drugi način razpečavanja medu med domačim ljudstvom bi bil tudi ta, da bi čebelarji sami prodajali med na drobno, to je posameznim, vsakemu posebe. Tega se pa nekateri čebelarji zelo boje. Poznam čebelarja, ki zlepa ni dal kakega kilograma medu od svoje zaloge, češ, da na ta način preveč medu raztroši in zatehta. Čakal je s svojo zalogo toliko časa, da se mu je posrečilo prodati jo skupaj, čeprav pod ceno. Tega mnenja sem bil izpočetka tudi jaz, a izkušnja me je izučila, da sem krenil drugo pot, ki pa ni tako težka kakor sem si jo prej mislil. Prodajati sem začel med posameznim kupcem doma, in prav dobro se mi je obneslo. Način, kako se najlažje in praktično to vrši, bom opisal v posebnem članku. Tukaj hočem le še omeniti, kak uspeh sem dosegel s tem načinom.

V zadnjih dveh dobrih čebelarških letih sem prodal ves med, kar sem ga imel naprodaj, v domači vasi, v kateri je okoli sto hiš. Vaški trgovec je poprej, preden sem jaz sam začel na drobno prodajati, razpečal kvečjemu 30 kg na leto. Blago je dobival za praznike od mestnega trgovca. Jaz sem ga pa že prvo leto prodal 160 kg in še več bi ga bil lahko, ako bi ga bil imel. Tako se ljudje hitro navadijo

na domači pristni med, posebno ako ga lahko v bližini dobe.

Čebelarji, ki bivajo v bližini letovišč, kamor prihaja mnogo tujcev, naj bi pa posvetili posebno pozornost strjenemu medu. Med, katerega trčamo koncem junija meseca, je vačinoma cvetličan. Ako ga natočimo v lepe snažne posode in ga pustimo v miru, se kmalu strdi ter postane lepo cekinastorumen in trd kakor presno maslo. Sicer se pa strdi vselej čez zimo in ga lahko spomladi že prodajamo kot strd. Kristaliziran med ostane v posodah lahko več let in se ne izpridi, ako ga hranimo na suhem. Te vrste med uživamo lahko samega zase s kruhom kakor presno maslo in je zelo krepčilna in hladilna jed. Uporabljamo ga tudi lahko namesto sladkorja v čaju in kavi. V Švici ga imajo v vsaki gostilni. V hotelih je tudi vedno na mizi poleg peciva in drugih slaščic v posebnih steklenih posodicah. Zakaj pa pri nas ni tako?

Čebelarji naj bi tudi po naših letoviščih oskrbeli vse gostilne in hotele s finim medom. Posebno v planinskih kočah bi ga ne smelo manjkati. Kako bi dobro delo utrujenim planincem, ko pridejo v hribe, da bi dobili poleg drugih krepčil tudi nekaj hladnega medu!

Glavni odbor čebelarškega društva v Ljubljani naj bi pa skrbel za večjo tiskovno reklamo, zlasti z več vabilnimi članki tudi v drugih časnikih. Posebno pametno bi bilo, da bi dali natisniti veliko množino raznobarnih lističev in plakatov, na katerih bi bili opisani vrednost medu in načini uporabe. Te lističe naj bi pošiljali proti odškodnini posameznim čebelarjem in trgovcem, ki naj bi jih po ameriškem načinu širili med ljudi pri razprodaji medu na drobno.

Čebelarji, ako hočete, da napredujemo na čebelarškem polju, vsi na delo!

Podružnice, pošiljajte kratka poročila o predavanjih!

Kako sem prišel do gnilobe in drugo.

Fr. Rižner — Ptuj.

Skoraj da ni panoge gospodarstva, ki bi bila toliko odvisna od vremenskih prilik kakor baš čebelarstvo. Vsako leto je treba računati z drugimi okoliščinami in prilagoditi čebelarstvo vremenskim razmeram. Čebelarstvo po enem kopitu je torej izključeno.

Ko sem že mislil, da imam čarobni ključ do brezhibnega čebelarjenja, ko sem si že pridobil nekaj vaje v prezimovanju i. dr., me je ameriško žrelo pri A. Ž. panju v preteklem letu izučilo, da s šolo nisem še pri kraju. Da rabi to razširjeno žrelo v A. Ž. panju le za čiščenje panja odspredaj, sem šele pred kratkim posnel iz nekega spisa. Do tedaj sem bil popolnoma uverjen, da mora biti to žrelo odprto ob dobri paši, da čebele bolj neovirano odhajajo in prihajajo, to je, hitreje delajo. Mislil sem si pač, da je žrelo pri ameriških panjih tako. Toda kar je za Ameriko, ni vedno za nas; to ameriško žrelo bi bilo v preteklem letu postalo kmalu jako usodno za moje čebelarstvo. Kakor prejšnja leta, sem tudi v preteklem poletju ob glavni paši odprl žrelo. Ker se je to prejšnja leta obneslo, nisem slutil, da utegne postati opasno, kajti nisem računal s tem, da je mogoče sredi poletja čebelno zalego prehladiti. Zaradi hladnega poletja in še bolj zaradi hladnih noči so čebele v odprtem panju proti jutru zalego spodaj zapustile ter se stisnile proti medišču. Ker je čebelnjak oddaljen, nisem mogel tega sam opaziti, a na noč so čebele še visele v velikih kepah na bradi. Bil sem pa vsaj toliko oprezen, da sem takoj, ko sem opazil v kunčevcih rosna okna, zaprl ameriška žrela pri drugih panjih. Le pri enem sem pustil žrelo odprto, ker je bil najmočnejši in sem si mislil, da mu mraz itak ne bo mogel do živega. Pa ni bilo tako. Zalega se mi je kljub temu prehladila na vseh 9 satnikih.

Toda to ni bilo še najhuje. Panj je bil močan in čebele so pridno nosile mrtvo zalego ven. Toda sčasoma so oslabele, ker ni bilo naraščaja in tudi delo jih je zmagovalo. 6 satnikov so sicer izčistile, zadnjih treh pa ne. Tu jih je dohitela gniloba. Tega se izpočetka niti zavedal nisem, saj te bolezni nisem še nikdar imel pri čebelah in je tudi sicer nisem nikdar videl. Tudi nisem mogel biti pripravljen nanjo, saj je tudi v okolici nihče ni imel in zato nisem mogel računati z okuženjem.

Prav v tem času je začel priobčevati v »Slov. Čebelarju« gosp. Humek svoj članek o evropski in ameriški gnilobi. Ko sem čital prvi članek, sem postal pozoren. Pregledam panj in ugibam, toda opis evropske gnilobe se ni nanašal na bolezen v mojem panju. Prebrskal sem strokovno literaturo, kolikor mi je bilo na razpolago. Najprej sem pregledal več letnikov »Slov. Čebelarja«, a kakega spisa o gnilobi nisem našel. Le en dopisnik je v nekem starejšem letniku napisal, kako strašna je gniloba in kako je treba vse razkužiti in še celo ves čebelnjak namazati. To me je tako prestrašilo, da sem začel proučevati to bolezen po knjigah. Tako sem čital tudi Lackmayerjeve in Dathejeve popise te bolezni in se iz njih uveril, da ima moj panj bržčas ameriško gnilobo. Toda v teh spisih ni ta bolezen tako črno naslikana, kakor je to storil omenjeni »Čebelarjev« dopisnik, nasprotno, stavila sta v izgled ozdravitev panja.

Sedaj se začne drugi del trnjevega pota. Ker je torej mogoče ozdraviti panj, sem seveda to poskusil, tem bolj, ker bi se le težko odločil žrtvovati svojega najboljšega medarja. Med različnimi recepti je v knjigah priporočeno tudi razkuževanje na ta način, da z lizolom poštropimo čebele in satovje ter stene panja. Ker ni pisano, ali naj lizol razredčimo in kako učinkuje na čebele, sem rabil kar koncentriranega. Z močnim šumenjem so mi dale čebele takoj razumeti, da sem rabil premočno tekočino. Začele so zapuščati panj in so se zbirale okoli žrela. Ker je bilo že na večer, sem

jih pustil v miru. Prišel sem jih gledat šele drugi dan. A kaj sem videl: za pest mrtvih čebel na dnu panja, sicer pa panj popolnoma prazen kljub medu in zalegi! Ker čebel tudi zunaj na panju ni bilo, sem sklepal, da so se ponoči sprašile v druge panje. Groza me je obšla pri misli, da okužijo še vse druge panje. Pa na srečo se ni nič zgodilo; morda zato ne, ker so bile premočno razkužene, ali pa, ker je bila bolezen šele v začetku, ali pa, ker je bilo to jeseni, ko zalega ponehava. Toda zgodilo bi se bilo lahko drugače. Zato moram resno grajati pisce knjig, ki priporočajo kako zdravljenje, a niso natančni v opisu recepta. Saj je pri zdravljenju sploh treba baš pri receptih največje natančnosti.

Tako sem slučajno ta panj uničil in to je bila dobra stran mojega zdravljenja. Ko sem čital v prihodnji številki »Slov. Čebelarja« nadaljevanje Humekovega spisa, sem se uveril, da je bila res ameriška gniloba. To sem sklepal iz tega, da se je razkrojena zalega vlekla in je panj smrdel po mizarskem kleju. Ko bi bil čital ta članek prej, bi bil panj kar uničil.

Pri tej priliki ne morem zadosti poudariti važnosti strokovne organizacije čebelarjev, ki daje pri predavanjih in v strokovnem časopisu potreben nauk za vse prilike. N. pr., da sem pravočasno preprečil gnilobo, se moram zahvaliti le omenjenemu članku, ker sem bil šele po njem opozorjen na pretečo nevarnost. Če tega članka ne bi bil čital, bi okuženi panj, nič hudega sluteč, bržčas pustil za plemo in spomladi bi bila katastrofa tu. Čebelarji, pomolite moj članek pod nos vsakemu, ki bi vas utegnil odvrniti od društva, češ, da nimate od njega ničesar, da ni cenejšega sladkorja, da je članarina predraga itd. Zavrnite vse tiste, ki mislijo, da se jim ni treba ničesar več učiti. Jaz pa poudarjam na ves glas, da imam od društva prav mnogo koristi, dasi je le posredna. Pouk, ki sem ga zajemal iz »Čebelarja«, je bil dosti cenejši, nego bi me stalo dolgotrajno šolanje ob lastni praksi. Ne glede na razne druge

čebelarске uspehe, ki sem jih dosegel zaradi tega, ker sem član društva, omenjam, da mi je samo »Čebelarjev« članek o gnilobi pripomogel, da se mi gniloba ni razpasla po vsem čebelnjaku. To se je pripetilo že mnogim drugim čebelarjem. Baš ti pa niso uvideli, da je potrebna organizacija, ker se jim zdi škoda, da bi prispevali malenkosten znesek za društvo.

Končno opozarjam vse čebelarje, naj varujejo zalego prehlajenja. Baš iz tega vzroka se v naših krajih največkrat izcimijo pogubna gniloba. Zato je treba skrbeti, da so panji vedno na toplem. Na vsak način pa mora notranjščina panja biti zavarovana proti prenašemu menjavanju toplote. Tudi pri pomladanskem pregledovanju panjev je umestna opreznost. Ob hladnih dneh sploh ne odpirajmo panjev, oziroma ne pregledujmo tedaj zaloge!

Dve matici v enem panju.

Jožef Miklič — Bruhanjvas

Po končani ajdovi paši l. 1923. sem pripeljal čebele domov. Čez par dni sem jih pregledaval, da se prepričam o zalogi medu. Odprem panj št. 6, v katerem sem imel dve družini, eno v plodišču, drugo v medišču. Opazil sem, da je medišče nabito polno živali, plodišče pa popolnoma prazno. Snamem okence plodišča in zložim vse satnike na kozico, da vidim, kje so čebele prelezele v medišče. In glej! Med vožnjo se je odmaknil okvir z rešetko za centimeter in čebele so se potem združile same. Ker sem mislil, da je ena družina gotovo izgubila matico, sem potisnil okvir z rešetko nazaj. Ker sem bil pa namenjen, da prezimim v tem panju dve družini, sem uničil tri dunajčane ter vse čebele z mlado matico vred omel v plodišče št. 6. Tako sem vendarle prezimil v tem panju dve družini. Kljub dolgi in ostri zimi so mi čebele prezimile prav imenitno, čeprav so bile bolj slabo odete. Spomladi l. 1924. so se precej dobro razvijale, posebno hitro

pa družina v medišču omenjenega panja. V plodišču so napredovale bolj počasi. Da obe družini izenačim, sem vzel iz medišča par satov pokrite zalege ter dodal družini v plodišču, v medišču pa nadomestil odvzete sate s satnicami. Toda v enem dnevu so bile že izdelane in zaležene. To sem ponovil še enkrat ter dal še enemu slabjšemu panju dva sata zalege iz medišča panja št. 6 ter jih zopet nadomestil s satnicami. Kljub temu je ostala ta družina najmočnejša. Ko se je razvila v plodišču tako, da je bila godna za predstavljanje, sem 18. maja vzel vse sate s čebelami vred iz medišča ter predjal v nov panj. Ko sem pregledaval sate, sem hotel videti tudi matico, kakšna je, ker mi je tako hitro zastavila toliko zalege. Medtem je prišel mlad čebelar, začetnik k meni na obisk ter skrbno gledal na sate, da bi tudi on našel matico. Kar jo zagledam jaz in mu rečem: »Glej jo, tu je!« On pa odvrne: »Tu je pa še ena!« Obe sta bili na eni strani. Lezli sta ena od leve, druga od desne, pa sta se v sredini sata srečali. Čakal sem, kako se spopadeta; toda, čeprav ste se dotaknili, ste šli mirno druga mimo druge in iskali praznih celic. Pustil sem ju ter zložil vse sate v panj št. 12, družino v panju št. 6 sem pa predstavil. Roj z dvema maticami, ki sem ga našel v panju št. 12, si je naglo opomogel. V 14 dneh je bil kos vsakemu starcu. Konec junija pa pride sosednji čebelar k meni in me prosi, da naj mu pomagam s kako matico, ker je neki panj prišel ob njo. Imel sem samo eno v prašilčku, ali to sem hranil zase. Odreči mu nisem mogel in mu omenim, da imam v panju št. 12 dve matici v eni družini. Pregledala sva panj in našla obe matici, vsako na svojem satu. Dal sem mu eno. Čez nekaj dni zopet pregledam, kako zastavlja zalego in ni li bila mogoče ena matica mladica, druga pa stara, že slaba, ne več zmožna, da bi zastavljala zalege. Našel sem vse v redu. Potem sem šel k A. D., da se prepričam, kako se ponaša moja matica. Tudi

ta je prav lepo zastavljala zalego. V juliju sem pa opazil v panju št. 12 pokrite matičnike. Ker je bil panj drugače močan, sem mu odvzel staro matico in pustil lep matičnik, da si izpodredi mladico. Odvzel sem mu sat zalege s staro matico in dal v prazen eksportni panj na sedem okvirov ter mu dodal še tri okvire zrele zalege iz močnih panjev. Tako je prišla ta matica v letu 1924. že v tretji panj, ki si je do ajde zelo opomogel.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

V letošnjem maju smo trpeli na posledicah slabega vremena prvih dveh pomladanskih mesecev. Pa tudi v maju vremenske razmere niso bile rožnate. Povprečno je bila ena tretjina dni deževnih.

Čebele so se počasi bližale vrhuncu razvoja, in mnogi čebelarji so šele na koncu meseca predstavljali zaleženo satje v medišču, ali pa so odložili ta posel celo za poznejši čas. Eden izmed poročevalcev je kljub počasnemu razvoju čebel napolnil medišča s praznimi sati. Če ne bo paša posebno dobra, ne bo točil. Rojev je bilo zelo malo.

Cvetelo je zadnje sadno drevje, divji kostanj, detelja inkarnatka, travniške cvetlice, proti koncu meseca pa robinija (akacija).

Donos je bil povsod, a posebnega nikjer. Najboljši je bil v Hrastniku, ki se je v tem pogledu tudi aprila postavil in smo ga pomotoma uvrstili med opazovalnice z izgubo.

Novo mesto pripisuje slabe uspehe preobilici čebel v ondotnem kraju. Mu radi pritrdimo! Tudi moj dohodek iz čebelarstva bi bil, ako bi čebelaril le na mestu stalnega bivališča, v zadnjih letih enak ničli. Preveč nas je bilo čebelarjev. Letos, ko so najzbližji sosedi umaknili svoje čebele iz moje bližine, je boljše. Začenjajte in predstavljajte svoje čebelarstvo v take

kraje, kjer je dovolj paše in kjer ni preveč čebel. Nikakor pa se ne selite v kraje, kjer je dovolj domačih naprednih čebelarjev. Borovniški čebelarji so zaradi vsiljevanja tujcev tako razburjeni in razkačeni, da se resno bojim za vrhniške čebelarje.

Čebele so bile zdrave. Le Rožnidol se pritožuje zaradi dozdevne majeve bolezni, ki mu vsako leto pobere mnogo starih, ogoljenih, že črnih čebel. Zjutraj, ko začno leteti, se iz čebelnjaka vlačijo curki bolnih čebel z razprostrtimi krili. Bolezen nastopa redno leto za letom kljub temu, da lastnik skrbi za največjo snago panjev, prostora pred čebelnjakom in napajališča. Po 14 dneh popolnoma preneha. Iz popisa je razvidno, da to ni majeva bolezen in tudi ne nosema, ki se je tako bojimo. Vzroki bolezni so nepojasnjeni. Slični slučajji se dogajajo ob gozdni in tudi ajdovi paši. Mogoče je, da odmirajo le stare čebele, ki niso več kos svoji nalogi?

Izkušnje in nasveti.

Jak. Virjent — Olševsek.

Dragi mi sočebelarji! Ne bi prijel za pero, vedoč, da svet starost zanika in da vse novo velja, ko bi me ne bil moj stari prijatelj g. Bukovec k temu v »Čebelarju« vzpodbudil. Morda pa vendar komu ustrezem s člankom, saj vsak človek nekaj ve in zna, ako pa kdo ve kaj boljšega, prosim, naj se oglasi, da se tudi jaz od njega kaj naučim.

Čebelarstvo je panoga, za katero treba temeljitega znanja čebeline narave, ker proti naravi bore malo dosežemo ali pa nič. Tu ne pomaga govorniška spretnost ali domišljija. Čebelar mora imeti tele lastnosti: veselje, znanje, mirnost, potrpežljivo, previdno vedenje pri čebelah in radodarnost. Skopuh naj opusti čebelarstvo, on je za kaj drugega.

Kakor napreden kmetovalec skrbi za seme, tako mora tudi čebelar skrbeti za

najboljše matice, ko pripravlja jeseni plemenjake. Gotovo vam je znano, če kdo med letom z večjim številom panjev čebelari, kako posamezni panji ob isti paši in postrežbi napredujejo, da je veselje, drugi pa nikamor ne morejo. Tu je treba natančnega opazovanja. Pri panju s plemenito matico bodo čebele čvrsto letele. Zapomni si ga in ohrani dotični rod za pleme. Kdor pa čebelari samo z dvema panjema ali štirimi, ta naj prosi prijatelja čebelarja, da mu odbere dobre matice. Izkušnja me uči, da je matica v drugem, celo v tretjem letu boljša nego enoletna; torej obdržimo dobro matico!

Prevelika zaloga medu škoduje razvoju plemenjakov. Zaradi pomanjkanja posode leta 1923. sem pustil posameznim plemenjakom 3 do 4 kg medu več nego navadno. Mislil sem si, da je v panjih najboljše spravljen, toda ni se mi obneslo. Plemenjaki z manjšo zalogo so bolje napredovali. Moja sodba je, da čebelar ne sme manjkati hrane, da bi stradale, kar je preveč medu, pa škoduje razvoju.

Jaz plemenjake takole pripravljam. Med letom odberem matice. Takoj po ajdovi paši odvezam vsem tistim panjem, ki jih nameravam podreti, vso zalogo, ki bo godna v 14 dneh, in jo dodenem plemenjakom. Stare čebele se vrnejo v svoj panj, mlade se pa izležejo v plemenjakih. Le mlada čebela bo dobro zimo preživela, stare kmalu vse pomrjejo.

Neki dopisnik je tožil v »Slov. Čebelarju«, da je dobro zapažil panje in da mu je splesnilo satovje. Tudi meni se je prav tako zgodilo. Zapažil sem kar najbolje, dušnik dobro zaprl, češ, da bo mojim ljubljankam bolj toplo, ali spomladi sem se za ušesi praskal. Nisem dobro naredil. Ali kmalu sem dognal, kje sem grešil. Sedaj pa delam tako: za oknom natlačim menke trave brez bilk, kakršna je okrog kmečkih hiš in ji pravimo muljava (prašiči jo zelo radi zeleno jedo). Zapažim previdno, dušnik pa do polovice zaprem, da lahko odhaja sopara, a prepriha le ni.

Imam vedno suho satovje. Tudi paž ostane suh in ga ohranim še za drugo leto.

Čebelarji še za nekaj vas opominjam! Urednik vedno toži za gradivo, zakaj se ne pobriža vsaj vsak deseti član, da bi napisal nekaj iz svoje izkušnje, pa bi bilo dovolj gradiva. Saj ni treba opisavati samih veselih, srečnih, posebnih reči, tudi žalostne in nesrečne bodo dobro ustrezale in se bomo učili in se pazili.

Roj.

A. Kalan.

Bogastva izobilje v panju vlada,
ko travnik, log in vrt so polni cvetja;
ko vžigajo se žarki mladotletja,
na panju je čebel vsa črna brada.

S skrbmi za zarod matica se vbada
in prisluškuje pesmi razodetja:
»Brez tvoje žrtve rodu ni otetja,
ločitev tvoja zanj — življenja nada!«

»Zor sreče sije tebi na poljani,
mladici v panju vzhaja vlade dan,
v naročje solncu hiti v svet prostrani...«

Kraljica mati izleti na plan,
na praznem domu z rojem se nastani,
za rod je žrtve sladki dar — končan.

Društvene vesti

Predavanja v juliju.

Ljubljanska oblast:

Dne 5. julija v Brezjah pri Zagorju ob Savi pri čebelnjaku g. Zupana. Začetek ob 9 dopoldne.

Dne 26. julija v Cerknici pri Rakeku v stari šoli ob 3 popoldne.

Čebelarji udeležite se predavanj v obilnem številu.

Mariborska oblast.

Dne 5. julija v Limbušu nad Mariborom ob 8 dopoldne v šoli; isti dan ob 3 popoldne v Selnici ob Dravi v šoli.

Dne 12. julija v Črešnjevcih št. 112 pri Gornji Radgoni ob 3 popoldne pri čebelnjaku Franca Horvata.

Dne 9. avgusta ob 2 popoldne v šoli na Bregu pri Ptujju.

Drobiž

Davki in čebelarstvo. Nekateri čebelarji so mnenja, da je dohodek od čebelarstva oproščen davkov, in se kaj radi sklicujejo na patent cesarice Marije Terezije z dne 8. aprila 1775. l., ki je oprostila čebelarje »za vse čase« davkov od čebel. To naziranje utegne podkrepiti še rzsodba dunajskega upravnega sodišča z dne 26. junija 1923, ki je ugodilo pritožbi nekega avstrijskega čebelarja proti predpisu davka na čebelarstvo in opiralo svojo rzsodbo na zgoraj omenjeni patent.

Urednik je bil od g. Kladnika iz Slovenske Bistrice opozorjen na to rzsodbo in se je nato obrnil do znanega ljubljanskega čebelarja, ki je z vsemi davčnimi žavbami namazan in v davčnih zadevah tako izurjen, da bi samo gorečo pošast obdavčil, če bi jo dobil v pest. Ta gospod je bil toliko prijazen, da mi je glede davkov in obdavčenja sporočil tole:

»Čebelarstvo spada po svoji naravi, ako izvzamemo posamezne slučaje (profesionalni obrat), med dohodke kmetijstva. Dohodek iz čebelarstva je vpoštovati, kakor vsak drug dohodek, ter ga je napovedati med dohodke iz zemljiške posesti — seveda skupno z drugimi dohodki.

Patent cesarice Marije Terezije je glede osebnih davkov na osnovi čl. II., odst. 1., zakona o osebnih davkih z dne 25. novembra 1896, drž. zak. št. 220, ukinjen, tako kakor vse druge slične oprostitve.

Rzsodba upravnega sodišča na Dunaju iz leta 1923. nima za naša davčna oblastva nobene važnosti, ker so se v Avstriji zakoni izza prevrata izpremenili in ker se nanaša na davščino, ki jo naša finančna uprava ne pozna in pri nas tudi ni uvedena.

V splošnem je pa pripomniti, da se davčna oblastva v Sloveniji za malenkostni dohodek iz čebelarstva vsaj navadno ne zanimajo. Svetoval bi, da se ravnamo v tej zadevi po izreku: »Kdor molči, devetim davkarijam odgovori!«

Ur.

Prvi roj. Že od nekdanj se pri nas čebelarji radi kosajo med seboj, kdo bo imel prvi roj. In kako pokonci hodi čebelar, če mu že svetli Jurij prinese na zelenem konjiču prvi roj! Reči pa moram, da je pri tako zgodnjem prvem

roju več poezije, več nedolžnega veselja nego resnične koristi. Spominjam se, da smo imeli doma soseda gospodarja, ki je imel to posebnost, da je hotel biti pri svojih kmečkih delih vedno prvi. V zgodnji pomladi je prvi oral, prvi sejal, prvi krompir sadil, prvi kosil, žel in mlatil. Toda ta mož je tudi prvi izpraznil svoje shrambe in žitnice, ker je prehitro in površno opravljal svoja dela.

Poznal sem čebelarja, ki je vsako leto par majhnih kranjičev prav zgodaj in pridno pital in se mu je večkrat primerilo, da je vsled majhnega prostora, kjer se panj ni mogel razvijati, prisilil matico k zgodnji zalegi matičnikov in k zgodnjemu roju.

Zgodnji roj povzroči večkrat tudi zgodnja prelega pohabljenе matice. Večkrat je seveda povod tudi izredno ugodna spomladanska paša.

Dandanes smo tudi še veseli zgodnjih rojev, vendar še bolj veseli tri, štiri kilograme težkih rojev če tudi poznejših, vendar nas še vedno zanima, kdo je in kje je imel prve roje.

Toda pri sporočilu, da je imel ta čebelar ta dan prvi roj, mi napasemo samo svojo radovednost, koristi za čebelarstvo pa pri tem nimamo nobene.

Želel bi si poročila o prvih rojih nekoliko bolj podrobna. N. pr.: Prvi roj je dal panj (kranjič, A.-Ž. panj, Gerstungovec itd.) tega dne, tega meseca. V panju je bil izrojenc (roj) z matico iz leta tega; roj tehta toliko kilogramov. Kakšna je tam spomladanska paša, ali koliko je panj tehtal jeseni in koliko je bil spomladi pital. Tako podobno naj bi se glasilo poročilo o prvem roju, potem bi si o takem roju lahko napravili pravo sodbo.

Prvi, zelo zgodnji roji so navadno slabiči, zato jim je treba pridno pokladati, da si hitreje opomorejo. To je seveda združeno s stroški. No, pa kdo pozna očeta in mater, ki nista za svojega prvega otroka imela največ stroškov in seveda tudi največ veselja?

V sedanjih časih, ko ne čebelarimo več samo na roje, ampak jih — saj pri velikih merah — še zadržujemo, prvi roj nima več toliko pomena, kakor ga je imel nekdanj, vendar pa prvi roji še vedno ostanejo veseli oznanjevalci, da se je v panjih pričelo novo, nadobudno življenje. Ka.

Do blaznosti! Dunajski čebelarski list »Bienen-Vater« nadaljuje v 3. letošnji številki objavljanje o raznih sistemih panja. 212 jih je že naštetih, pa jih bo še mnogo več, ker ni med njimi n. pr. raznih znamenitih panjev, ki so jih »izumili« slovenski čebelarji. In kaj piše urednik »Bienen-Vater-a« o tem perečem poglavju? Poslušajte!

»Če bomo še malo okoli brskali, pa bomo z lahkoto dosegli število 250 (sistemov). Med temi jih ima komaj 50 pravico do obstanka. (Nemci!) imamo torej 200 vrst panjev preveč. Zaradi njih je pospeševanje čebelarstva otežkočeno, zaradi njih so čebelarske knjige postale debele in drage. Muka so za tiste, ki jih preizkušajo, zaradi njih tratijo čebelarski listi prostor, zaradi njih je med čebelarji največ jeze in prepira. Če bi čebelarji moči, ki jih izgubljajo s takimi brezplodnimi prepiri, porabljali za organizacijo, za izsleditev in izboljševanje paše, za napravo pašnih zemljevidov za izboljšanje čebelarskih listov, za pouk in pobijanje čebelnih kužnih bolezni, za pametno čebelarjenje, za propagando za večjo porabo medu — verujte mi, mnogo na boljšem bi bilo čebelarstvo. Strast za patente prevzema »iznajditelje« tako, da mislijo samo na to. Kje tiči pogreška? Pri nas urednikih, ki iz raznih vzrokov trpimo, da take nepreizkušene »iznajdbe« v časopisu priobčujemo. Premalo gledamo na celoto, preveč pa se oziramo na posameznike! Skrbimo, da nepristranski strokovnjaki prej temeljito preizkusijo vse novosti in jih šele potem objavijo v strokovnem časopisu.«

Urednik »Čebelarja« je bil vesel teh pametnih in odkritosrčnih besed. Če bi jih bil on napisal prvi, bi bil že davno na ražnju, čeprav je suh kot trska. Tudi pri nas je treba, da gledamo bolj na celotno naše čebelarstvo, ne pa na posameznike, kadar gre za skupne interese. Ur.

Odgovor v zadregi. Zadnjič sem razlagal v šoli učencem čebelo. Povedal sem jim tudi, v kateri red spada. Vprašam nepazljivčka: »No, ti Janezek, kam spada čebela?« Janezek, ki je preslišal mojo razlago, ker je medtem nekaj drugega tuhtal, mi modro odgovori: »V panj!« Tudi prav, kaj ne? A. Adamič.

Čebelarski staroverec. Zadnjič sem govoril z nekim starim čebelarjem in pogovor je nanesel na prah matic. Ta čebelar je trdil z vsem prepričanjem, da se mora matičica najprej prašiti z zoljem (eristalis tenax), žuželki, ki je zelo trotu podobna in ki se rada suče okoli stranišč. Šele za zoljem se oprahi s trotom, sicer bi legla sama trotova jajčeca. »Pa če pridejo vsi »ta kunštni« čebelarji, pa jim ne potrdim, da je za oprahitev zadosti samo trot«, je končal.

Povedal sem mu še ono vest o plojenju čebel s kresnicami, pa se mi je pomilovalno namuznil in pristavil, da je to nekaj drugega. Sicer je pa možak dovteten za nove nauke, le zolji mu roje po glavi. A. Adamič.

Opomba uredništva. Legenda o zolju je zlasti v ljublj. okolici med starejšimi čebelarji trdno ukoreninjena. Tudi urednik jo je v mladih letih izkušal marsikomu izbiti iz glave, pa brez uspeha. Je že tako, da ljudje rajši verjamejo neumnosti nego pametne stvari. Kdo ne pozna vere, da se kunci plemene s podganami, kače z ribami, ki rode potem jegulje. To so ostanki srednjeveških vraz.

Proti noseimi. Nosema, to je nalezljiva črevesna bolezen pri čebelah, napravlja med čebelami po raznih krajih veliko škodo. Ako opazuješ panj ob žrelu, opaziš čebele s polnim zadkom, ki brez cilja lazijo po bradi, strepetavajo s perotmi, se dvigajo, skušajo zleteti, ali če je solnce, kar obstanejo na bradi. Takemu panju se boš čudil, kako hitro mu peša moč, panj bi moral napredovati, pa nazaduje. Čebelarški listi iz raznih krajev, posebno iz takih, kjer na zdravje čebel bolj pazijo nego pri nas, prinašajo poročila, da je ta huda bolezen mnoge čebelnjake kar popolnoma uničila.

Tudi po Sloveniji se je pokazala nosema tu in tam, vendar ne še toliko, da bi podlegli celi čebelnjaki, pač pa je mnogo panjev zelo oslabeledo. — Storit moramo vse, da kolikor mogoče omejimo to nevarno nalezljivo bolezen. Nekaj takih navodil objavlja čebelarški list »Der deutsche Imker« v Pragi, in sicer jih podaja preiskovališče za čebelne bolezni v Litomericah. Glasi se:

1. Mrtve čebele pobirajmo in zakopljimo, da ne gnijo okoli čebelnjaka.
2. Če so napajališča pri čebelnjaku, je dobro, da jih odstranimo in napravimo nova, in sicer taka, da z ročko lahko vsak dan vodo osnažimo in prenovimo.
3. Vsak panj, ki je tako bolan, moramo temeljito osnažiti, preden pridejo vanj zopet čebele (vroča razstopljena soda, $\frac{1}{2}$ kg sode na 5 litrov vode). Umiti ga moramo znotraj in zunaj, in ko je les še vlažen, ga s plamenico počasi ožgimo.
4. Pleteni panji se dajo težko zopet porabiti; najbolje je, da jih uničimo, ali če jih je škoda, jih je treba dati v kotel z vrelo vodo.
5. Od noseme napadene panje treba spomladi, ako so še močni, dražiti z raztopljenim medom, da matica bolj hiti z zaleganjem in tako vsaj deloma nadomestimo izgubo čebel vsled te bolezni.
6. Ako slabotne panje združujemo, je treba paziti, da ne družimo zdravih z bolnimi.
7. Ako čebele začnejo staviti satovje, je treba družine omladiti, in sicer tako, da preložimo čebele v zdrave ali v prenovljene panje z novimi satniki in satnicami. V tak panj čebele stresemo. Ako je kaj satov z zalogo, jih ne smemo dati zdra-

vim čebelam. Med iz takih panjev je poraben za človeka, za pitanje pa ni dober, razen če ga v vreli vodi dobro prekuhamo.

8. Skrbeti moramo, da panji delajo mnogo novega satovja, ker so bolj odporni proti bolezni.
9. Kadar delamo pri takih obolelih panjih, je treba, da si vselej, ko odpremo drugi panj, roke dobro umijemo. Enako skrbimo, da je tudi orodje vselej sproti osnaženo.

Ta navodila veljajo tudi za druge bolezni, tudi pri gnilobi, katere je baje po nekaterih krajih Slovenije precej veliko, zlasti na Štajerskem in v Slovenski Krajini, kakor Prekmurci imenujejo svojo domovino. Najbolj pa se obvarujemo bolezni pri čebelah, ako bomo skrbeli za močne družine, za snago, ako bomo odstranjevali prestaro satje in zlasti ob prvem postanku bolezni vse storili, da se bolezen ne razširi.

† **Pater Celestin Schachinger**, znameniti starosta avstrijskih čebelarjev, ki je bil znan vsemu čebelarškemu svetu zaradi svojih jedrnatih čebelarških spisov, je umrl dne 19. maja t. l. Dosegel je starost 81 let. Vse svoje življenje je posvetil pospeševanju čebelarstva, ki mu je bil vdan z nenavadno ljubeznijo.

Uvoz čebel in medu v Nemčijo je nemška vlada prepovedala — ker je nevarno, da ne bi se razširjale kužne bolezni. Našemu izvozu je s tem zadan nov občuten udarec.

Cene medu in vosku so neizpremenjene. Finega medu v Ljubljani primanjkuje. Ponudb ni ali pa so cene pretirane. Ur.

Prvi roj so imeli pri Rojšku v Javoru dne 26. aprila, pri Josipu Svetku, gostilničarju v Sostrem, pa dne 4. maja t. l.

Grozno noč je preživel čebelar Jobst v Žireh. Zvečer dne 18. junija t. l., ko je neurje besnelo po žirovski dolini, je reševal z vrta čebele, ker je voda panje začela odnašati. Do pasu v vodi je nosil posamezne panje na varno in čebele so ga močno oklale. Vsled pikov se ga je lotevala mrzlica. Šest panjev mu je voda uničila. Zanimivo je, da mu je iz nekaterih panjev voda »izlužila« ves med, čebele so se pa rešile na ta način, da so se zbrale na stropih panjev, kamor ni segla voda. Jobst je sijajno dokazal, da je čebelar tudi pod kožo. Saj se je spomnil ogroženih sirot v najtežji uri in jim pomagal ne meneč se za deročo vodo. Želimo mu, da bi mu čebele njegovo ljubezen povrnile ter nabrale toliko medu, da bi do pasu v njem brodil.

Recepti za medeno pecivo.

V domačem gospodinjstvu med vse premalo uporabljamo, sladkor pa preveč. Čebelarji, na-

ročite svojim ženicam, naj poskusijo naslednje preizkušene recepte, da se včasih posladkate.

Medeno pecivo. Napravi testo iz 25 dkg medu, 2 dkg svijske masti, 2 ščepecv zrnatega popra in toliko moke, da je testo tako trdo kot masleno testo. Ko je dobro ugneten, napravi hlebčke, debele za oreh. V vsak hlebček napravi s palcem vdolbino in položi vanjo košček vkuhanega sadja ali polovico mandlja. Hlebčke položi dovolj vsaksebi na pločevino in jih lepo rumeno zapec. Pusti jih nekaj dni ležati, da se omehčajo. Potem postanejo prav izvrstni.

Domači medenjaki. Pregneti $2\frac{1}{2}$ kg medu in $2\frac{1}{2}$ kg moke. To testo naj bo 48 ur na hladnem prostoru. Nato razstopi v rumu 45 g pepelike, zmešaj jo z 45 g moke s 3 rumenjaki in prideni mešanico testu, ki ga nato dobro pregneti, predelaj v poljubne oblike ter speci.

Samostansko medeno pecivo. K $\frac{1}{4}$ kg vrelega medu primešaj $\frac{1}{4}$ kg pšenične moke, 2 zvrhani noževi konici jelenove soli in 3 g stolčenega korijandra. Testo naj leži čez noč. Drugi dan ga dobro ugneti, razreži na ozke, dolge kose in speci na pločevini, ki je namazana s slanino.

Medeni kolač. Natehtaj toliko medu, kolikor je moke, v med vmešaj 5 rumenjakov, iz beljakov pa napravi sneg ter ga polagoma vmešaj v med in moko. Mešanici dodeni limonovega soka, razvaljaj jo, položi jo na pločevino in speci.

Fino medeno pecivo. $\frac{1}{2}$ kg vrelega medu pomešaj z 45 g sirovega masla ter $\frac{1}{2}$ kg fine moke. Ko postane zmes hladna, prideni jej 7 gr v rumu razstopljene pepelike, dobro premešaj in postavi na hladno. Čez tri dni testo znova predelaj, primešaj mu 30 g stolčenih mandljev in limonove lupinice, ga tanko izvaljaj, izreži kolačke in speci.

Fina medena torta. Skuhaj 40 dkg čistega, svetlega medu. Napravi iz 5 beljakov prav trd sneg, nato pa polagoma vlivaj vanj vrel med, med vlivanjem pa sneg neprestano in naglo stepaj in nato dobro, toda na rahlo premešaj. Ko se je mešanica nekoliko ohladila, prideni ji ob neprestanem mešanju še 5 rumenjakov in nekoliko vanilije. Končno primešaj še 12 dkg bele presejane moke. To testo vlij v tortni obroč, ki mora biti z mastjo namazan in z drobtinami potresen. Napolniti ga smeš samo do polovice, ker testo zelo naraste. Peci skoraj eno uro v ne prevroči pečici. Ohlajeno torto vzemi iz obroča in jo polij s sladkornim ledom. Če pa hočeš napraviti še boljše, prereži jo po sredi in jo nadevaj

z marmelado, kremo ali iztepeno smetano ter jo nato polij z ledom ali potresi s sladkorjem. Torta je prav finega okusa, njena priprava precej enostavna.

D. M.

Književnost.

Perotninar, sestavil A. Slivnik, založba Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Knjige sem se prav od srca razveselil, ko sem jo dobil v roke. Vsa je prav lično opremljena in okrašena z mnogimi mojstrskimi slikami, ki jih je napravil Dragotin Humek. Besedilo knjige pa me ni docela zadovoljilo, morda zaradi tega ne, ker sem okusil vse grenkosti zagrizenega mestnega perotninarja. Pogrešam marsikaj važnega, to ali ono poglavje (n. pr. o športni perotnini) bi bil pa pisatelj prav lahko opustil — v korist knjigi.

Prvi del je prav dober, deloma celo izvrsten. Le škoda, da se pisatelj prav nič ni oziral na naša znamenita domača kokošja plemena, posebno na štajerska, ki slove daleč po svetu. Nasprotno je pa vpošteval plemena, ki so za nas brez vrednosti (n. pr. Brama, Kinkinke, malajke i. dr.).

V drugem delu bi bil lahko opustil pegatke, labode, noje, fazane. Med golobi ne omenja najvažnejših, dobičkonosnih plemen.

Tretji del »Opis kurjih bolezni« je s posebno ljubeznijo pisan in je tako rekoč jedro knjige. Tu je videti, da je pisatelj kos svoji nalogi.

Največja vrednost knjige pa tiči v jeziku in izrazih. Slivnik je oral ledino in moral je obdelati snov, za katero je manjkalo strokovnih izrazov. Svojo nalogo je izvršil mojstrsko! Vsi perotninarji mu bodo za to težko delo gotovo hvaležni.

Upajmo, da bo Slivnik drugo izdajo izpolnil tako, da bo ustrezala vsem zahtevam, zlasti če se bo oziral še na trgovino z živo in zaklano perotnino ter z jajci. To je za naše razmere izredne važnosti.

Knjigo prav toplo priporočam vsakomur, ki se zanima za perotninarstvo.

A. Bukovec.

LISTNICA UPRAVE.

Vsem podružnicam sporočamo, da imamo še vse letošnje številke »Čebelarja« na razpolago. Nabirajte nove člane!

Cenik čebelarškega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-ž. panj na 9 satnikov najnovejšega sestava, kompleten z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	300	—
Isti na 10 satnikov, najnovejši in najpreciznejši izdelek	325	—
Baloni za 1 liter Din 8—, z odprtim podstavkom vred	16	—
Baloni z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine, emailiran (Kupljen obenem s točilom samo 100 Din.)	130	—
Deska za pritrjevanje satnic	6	—
Euskol kadilo za čebele, zavitek	7	—
Garnitura za vdolavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	35	—
Kapa, čebelarška, za odpiranje (s tkanino)	45	—
Kolesce za vtiranje žice	—	—
Kozica, zaklopna, za odlaganje satnikov s čebelami	25	—
Luknjač (za hitro in lahko vrtnanje luknjic v okvirčke)	36	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 2 do 13 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
Mreža, žična, za okna (pocinkana), kvadratni meter	46	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Satniki (deščice za satnike), za 1 satnik	1	75
Pipe, čebelarške	65	—
Pitalnik za A.-ž. panj iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste, à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu, z dvojnimi sitom	120	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-ž. panju)	6	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo, Din 6—, s cevko Din 10—	—	—
Razstojšča, pločevinasta, namesto kvačič za 9 ali 10 satnikov	1	50
Rešetka, matična, močna (domačega fabrikata) za 1 panj	14	—
Rešetka, matična, šibkejša, nebrušena, za m ²	94	—
Rokavice, čebelarške	—	—
Satnice, 39×23 cm, kilogram	60	—
Sipalnik, lesen, za A.-ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	20	—
Spone za rokave, I. vrste, par	—	—
Iste II. vrste, par	—	—
Stiskalnice za umetno satje	—	—
Strgulja za snaženje A.-ž. panjev	10	—
Šablona, jeklena, in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačič)	20	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrtnanje luknjic	3	—
Točilo za med, najnovejšega sestava, pločevinasto, za 3 satnike 27×41 cm in email.	1120	—
Točilo za med z bronastim okriljem in emailirano	1220	—
Točilo s čistilnikom, samo 100 Din več.	—	—
Topilnik s svetilko in žličko za lepljenje satnic	Din 40— in	—
Topilniki za voščine	50	—
Vilice za odkrivanje satja	80	—
Zapahi za žrela:	38	—
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav)	1	—
Žica, v klobčiču, dkg	—	50
Kovinski deli za A.-ž. panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1·25	7	50
b) 2 nosilca za matično rešetko à Din 1·50	3	—
c) 2 tečaja za vratca à Din 1·75	3	50
d) 4 tečaji za brade à Din —50	2	—
e) 2 mreži za okenca à Din 4·50	9	—
f) 4 zapahi za okenca à Din —75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —20	—	40
h) ¼ kg kvačič	5	—
i) 1 kljukica za vratca	—	50
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	14	—

Gospodarske knjige

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Francišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Žnidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24.—

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvnimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vezana Din 220.—

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prir. M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. 30 Din.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal dr. Franc Dolšak. Din 40.—

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. 20 D.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbuje. Z 22 slikami in 2 barvnimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12.—

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezano Din 100.—

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vez. Din 30.—

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—

Zemljepisni atlas

kraljevine SHS. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—

Slovinci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani